

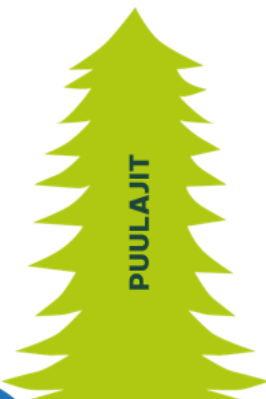
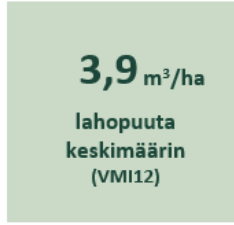
Monimuotoisuusohjelman vuosi 2021

LUONNON-HOITOTOIMET

SUOJELU

TALOUSMETSIIEN LUONNONHOITO

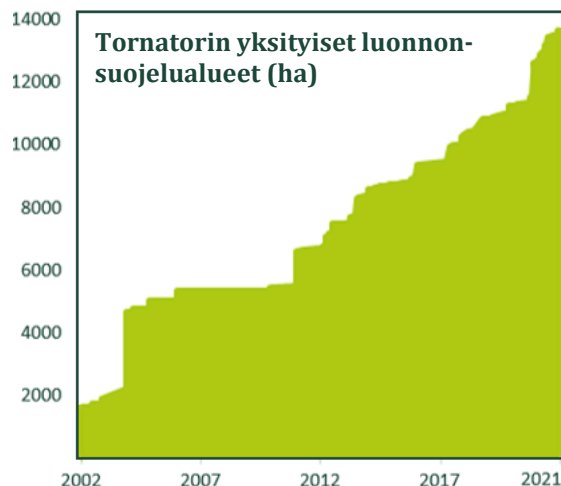
MONIMUOTOISUUDEN HUOMIOIMINEN METSÄTALOUDESSA

Tapon luonnonhoidon laadun arvioinnin tulokset uudistusaloilla	PEFC		FSC	
	Toteutunut	Ei toteutunut	Toteutunut	Ei toteutunut
Luontokohteiden huomioiminen	100 %	0 %	100 %	0 %
Elävien säästöpuiden riittävä määrä	95 %	5 %	75 %	25 %
Säästöpuuryhmien säilyttäminen koskemattomina	75 %	25 %	75 %	25 %
Lahopuun jättäminen ja vaurioittamisen välttäminen	95 %	5 %	95 %	5 %
Vesistöjen suojavyöhykkeet säilyttäminen koskemattomina	89 %	11 %	89 %	11 %
Riistan huomioiminen	100 %	0 %	100 %	0 %

SUOJELUALUEVERKOSTON AKTIIVISTA KEHITTÄMISTÄ

Vuoden aikana olemme edistäneet Suomen suojelualueverkoston kehittymistä 2400 hehtaarilla. Esimerkiksi Pohjois-Karjalaan perustettiin kahdeksan yksityistä suojelualuetta, jotka kattavat yhteensä 765 hehtaaria arvokkaita suo- ja metsäalueita. Yksityisten suojelualueiden lisäksi Pohjois-Pohjanmaalla suojelualueverkostoa tuettiin Helmi-ohjelman suurimmalla yksittäisellä maanhankinnalla, yli 1300 hehtaarilla. Savonlinnan Tiheäsaaren laajentuneeseen luonnonsuojelualueeseen pääsee tutustumaan alueelta kuvatulla [dronevideolla](#).

Monimuotoisuusohjelman yhtenä tavoitteena on lisätä yhtiön yksityisten suojelualueiden määrää 50 %:lla eli yli 6300 hehtaarilla ohjelmakauden aikana. Tavoitteesta on tähän mennessä saavutettu 15 % eli 982 hehtaaria.

ENNALLISTAMISYHTEISTYÖTÄ LIEKSASSA JOUTENSUOLLA

Tornatorin ja Metsähallituksen välinen yhteistyö soiden ennallistamisessa lähti liikkeelle yhteistyössä ennallistettavasta Joutensuosta Lieksassa. Parhaan mahdollisen ennallistumistuloksen aikaansaaminen edellyttää suokokonaisuuksien käsittelyä maanomistajarajoihin katsomatta, sillä on tärkeää saada palautettua suolle sille alun perin kuuluneet vedet. Tornatorin ja Metsähallituksen yhteistyö jatkui Metsähallituksen asiantuntijoiden pitämällä koulutuksella, jossa Tornatorin väki sai vinkkejä ojitettujen soiden ennallistamiseen.

Joutensuon lisäksi Tornatorilla on meneillään useita soiden ennallistamisprojekteja, joita toteutetaan usein eri yhteistyökumppaneiden kuten [Hiilipörssi Oy:n](#), [Vuokatin matkailukeskuksen](#), [Koitajoen kalatalousalueen](#) sekä [Lumimuutos Osuuskunnan](#) kanssa.

Vaikka moni ennallistamishankkeistamme onkin laaja-alaisia, ei ennallistettavan suon koko aina kerro hankkeen merkittävyydestä. Yksityisillä suojelualueillamme on Metsähallituksen toimesta ennallistettu pienialaisia kohteita myös käsipelissä esimerkiksi uhanalaisen harsosammalen elinympäristön parantamiseksi.

Vuokatin matkailukeskuksen kanssa yhteistyössä ennallistettavan Vuokattisuon ennallistumista seuraavat paikallisen koulun ekaluokkalaiset eli [suoagentit](#) koko peruskoulunsa ajan.

KULUTUKSIA JA MERKITTÄVIÄ LÖYTÖJÄ LAJISTOKARTOITUKSESSA

Tornator kulotti kuluneen vuoden aikana 8 kohdetta, mikä tarkoittaa yhteensä noin 50 hehtaaria. Ruokolahden kulutuskohteella tehty lajistoselvitys osoitti, että kulutus lisäsi alueen monimuotoisuutta: hakkuualan ja säästöpuiden poltto houkutteli paikalle suuren määrän paloista riippuvaisia, uhanalaisiakin hyönteislajeja. Lajistokartoituksessa tehtiin myös merkittävä lajihavainto, kun vasta toista kertaa Suomessa tavattu [balkaninlatikka](#) havaittiin yhtiön kulutuskohteella.

Lajistoselvityksen tehneen tutkija Petri Martikaisen mukaan on olemassa viitteitä siitä, että jotkin harvinaiseksi luokitellut lajit eivät ole enää aallon pohjalla. Kulotuksien avulla metsäluonnon monimuotoisuutta voidaan lisätä ja lajistokartoituksilla kulotusten merkitys todeta.

Osa Tornatorin kulutuskohteista on myös Metsäkeskuksen kulotuskoulun harjoittelukohteita. Kulotuskoulutuksen tavoitteena on ylläpitää metsäluonnon monimuotoisuudelle tärkeää kulotustaitoa. Tornatorista valmistui vuoden aikana 12 kulotusmestaria.

Tornator on tehnyt sekä metsänhoidollisia että luonnonhoidollisia polttoja jo useiden vuosien ajan. Myös FSC-sertifikaatti® edellyttää kulotuksia. Kulustoimet jatkuvat myös tulevaisuudessa osana monimuotoisuusohjelman aktiivisia luonnonhoidon toimenpiteitä.

Lisenssikoodi: FSC-C123368

AKTIIVISTA MONIMUOTOISUUSKESKUSTELUA

Tornatorin monimuotoisuusohjelma lanseerattiin Suomen luonnon päivän aattona [Luonnon monimuotoisuus metsätaloudessa -webinaarissa](#), jossa osallistujia oli noin 170 eri sidosryhmistä. Webinaarissa monimuotoisuutta katsottiin EU:n, Suomen hallituksen, sijoittamisen sekä konkreettisen case-esimerkin kautta. Webinaari toimi yhtiön osalta avauksena kaikkien tahojen yhteistyölle, jota luonnon monimuotoisuuskadon pysäyttäminen edellyttää.

Yhtiön monimuotoisuusohjelmaa esiteltiin tärkeille sidosryhmille ilmasto- ja ympäristöministerin ja maa- ja metsätalousministerin pyöreän pöydän metsäkeskustelussa syyskuussa sekä ympäristöministeriön Yritykset ja luonnon monimuotoisuus -seminaarissa marraskuussa.

Ohjelma näkyy laajasti Tornatorin uusilla monimuotoisuudesta kertovilla [nettisivuilla](#) ja sosiaalisessa mediassa, jossa ohjelman mukaisten toimenpiteiden edistymistä voi seurata. Tornatorin monimuotoisuusteot kiinnostivat vuoden aikana myös paikallis- ja valtakunnanmedioissa erityisesti ennallistamiskohteiden ja suojelupäätöksien osalta.

MONIMUOTOISUUSTYÖ JATKUU

Vuoden vaihteessa Tornator siirtyy uuteen strategiakauteen, minkä myötä kestävyys, kumppanuus ja kasvun rooli korostuu entisestään. Ennallistamistavoitteen saavuttamista varmistetaan aloittamalla yhteistyö Stora Enson kanssa ennallistamiskohteiden puuston poiston sekä siihen liittyvän monimuotoisuusviestinnän osalta. Soidensuojelun täydennysehdotuskohteiden toteutusta jatketaan Ympäristöministeriön ja paikallisten Ely-keskusten kanssa. Menestykseksi osoittautunutta kulutusalueiden lajistokartoitusta jatketaan seuraavaksi Etelä-Karjalassa Luumäellä.

Monimuotoisuusohjelman käytännön toimien tueksi yhtiön ympäristöprosessin osaamista täydennetään vuonna 2022 uudella vakituisella luonnonhoidon asiantuntijalla. Yhtiöllä on 550 hehtaaria keskeneräisiä ja saman verran vielä aloittamattomia soiden ennallistamishankkeita sekä 20 aloittamatonta aktiivisen luonnonhoidon hanketta hankevarannossa. Monimuotoisuusohjelman myötä käyttöön otettuja riistatiheiköitä ryhdytään tekemään täydellä teholla.

Itä-Suomen Yliopiston kanssa pyritään vuoden 2022 aikana käynnistämään yhteistyö 4-vuotisena projektina, jossa jatko-opiskelija tekee väitöskirjatyönsä Tornatorin ennallistamiskohteilta aiheenaan heikkotuottoisten metsäojitettujen soiden toiminnallisen monimuotoisuuden ennallistaminen.

VALMISTUNEET YMPÄRISTÖHOITOHANKKEET

Hanke	Paikkakunta	Kuvaus
Paahde-elinympäristön hoito Sarvikangas	Rautavaara	Puolen hehtaarin kokoinen paahde-elinympäristön hoitotoimenpide, jonka tavoitteena on avoimuuden ja paljaan hiekkamaan lisääntyminen sekä niiden myötä harvinaisen lajiston runsastuminen ja uusien lajien leviäminen kohteille. Alueella esiintyvät uhanalainen suppakaitakoi (<i>Monochroa ferrea</i>) ja sen harvinainen ravintokasvi kanervisara (<i>Carex ericetorum</i>). Lähistöllä esiintyy myös muita harvinaisia lajeja, joiden toivotaan leviävän kohteelle. Helmi-hankkeen hoitotoimista vastaa Pohjois-Savon ELY-keskus.
Vaelluskalojen nousuesteen poisto Valkealampi – Sulku-lampi	Ilomantsi	Nousueste, jonka poistolla mahdollistetaan pääasiassa siian ja muiden kutukalojen kulku lampien välillä.
Suurjärven puron kunnos-tus	Puumala	Haukijärvestä Suurjärveen johtavan puron eroosiotorjunta pohjakynnyksillä ja -padoilla sekä reunojen tukeminen louheella. Lisäksi lajiston elinolo-suhteiden parantaminen puron länsiosassa kaivettujen kivien asemoinnilla puroon.
Veden palautus suolle Vaikko	Juuka	Veden käänö luonnontilaiselle rimpisuolle sekä ojan tukkiminen veden kulun kääntymisen varmistamiseksi.
Veden palautus Suurisuolle	Sonkajärvi	Veden käänö luonnontilaiselle Suurisuolle vesitalouden ennallistamiseksi.
Vieraslajitorjunta	Savonlinna	Haitallisen vieraslajin, jättipalsamin torjunta noin 2,5 hehtaarin alueelta.
Metson soidinpaikan kartoitus Terola	Jyväskylä	Metson soidinpaikan kartoitus soidinaikana sekä metsäsuunnitelman päivitys havaitulla soidinalueella soidinpaikan huomioon ottamiseksi.
Metson soidinpaikan kartoitus Takamaa	Miehikkälä	Metson soidinpaikan kartoitus soidinaikana sekä metsäsuunnitelman päivitys havaitulla soidinalueella soidinpaikan huomioon ottamiseksi.
Metson soidinpaikan kartoitus Tyynelä	Rautjärvi	Metson soidinpaikan kartoitus soidinaikana sekä metsäsuunnitelman päivitys havaitulla soidinalueella soidinpaikan huomioon ottamiseksi.
Kosteikon rakentaminen Salpakangas	Lappeenranta	Noin hehtaarin kokoisella kosteikolla ehkäistään hienoaineisten ja ravinteiden pääsyä Kärjenlampeen ja Jängynjärveen sekä lisätään alueen monimuotoisuutta. Kosteikkoaltaaseen asennetaan esimerkiksi terästolppia sorsanpesiä varten sekä asetetaan rakennettuihin saariin puunrunkoja luoden linnuille lepopaikkoja ja suojaa.
Luonnonhoidollinen kulotus Lammassaari	Kuhmo	Noin hehtaarin kokoisen vanhapuustoisen saaren luonnonhoidollinen kulotus Jonkerilla.
Luonnonhoidollinen kulotus Konttila	Enonkoski	Noin 6,5 hehtaarin kulotus, jonka yhteydessä noin puolen hehtaarin säästöpuuryhmän luonnonhoidollinen kulotus metsäpaloista riippuvaisen lajiston hyväksi.
Kulotus Ala-Metsälampi	Ilomantsi	Noin 7,5 hehtaarin kulotus metsäpaloista riippuvaisen lajiston hyväksi.
Kulotus Koppelo	Juuka	Noin 7 hehtaarin kulotus metsäpaloista riippuvaisen lajiston hyväksi.
Kulotus Pekkilä-Maksimo-vaara	Lieksa	Noin 5,5 hehtaarin kulotus metsäpaloista riippuvaisen lajiston hyväksi.
Kulotus Tolpankangas	Luumäki	Noin 3,5 hehtaarin kulotus metsäpaloista riippuvaisen lajiston hyväksi.
Kulotus Pekkilä	Lieksa	Noin 15,5 hehtaarin kulotus metsäpaloista riippuvaisen lajiston hyväksi.

Soiden ennallistaminen	
Lieksan Joutensuo ennallistetaan - 50 vuotta sitten tehty ojitus ei tuottanut toivottua tulosta	15.2.2021 Karjalainen
50 vuotta sitten ojitettu Joutensuo muuttuu takaisin rämeeksi	24.2.2021 Lieksan lehti
Puut pois, ojat tukkoon ja oman onnensa nojaan – lieksalaiset Saastamoiset elättelevät jo toiveita uudesta lakkapaikasta	26.2.2021 Karjalainen
Koitajoen kalatalousalue ja Tornator ennallistavat soita Ilomantsissa - valmista on vuoden loppuun mennessä	20.4.2021 Karjalainen
Kalatalousalue ja Tornator ennallistavat kaksi suota Ilomantsissa – yksi hankkeen tavoitteista on edistää luontaisen siikakannan säilymistä Koitajoessa	21.4.2021 Vapaa-ajan kalastaja
Koitereella alkaa laaja tutkimushanke	29.4.2021 Pogostan Sanomat
Ilomantsissa ennallistetaan 350 hehtaarin kokoinen suokokonaisuus	16.9.2021 Karjalainen
Itä-Suomeen syntyy 350 hehtaarin hiilinielu: ”Kohteita löytyy kaikilta metsänomistajilta”	16.9.2021 Talouselämä
Metsänomistaja päätti ennallistaa liian karun suon ja Itä-Suomeen syntyy nyt 350 hehtaarin hiilinielu: ”Kohteita löytyy kaikilta metsänomistajilta”	19.9.2021 Kauppalehti
Suo, tule takaisin! – Suomessa on menossa kaikkien aikojen ennallistamisbuumi, jossa ojia täytetään ja rahaa on enemmän kuin koskaan	3.10.2021 Vantaan Sanomat

Aktiivinen luonnonhoito	
Tornatorin kulottamasta metsästä löytyi harvinainen latikka ja muutama uhanalainen laji	30.9.2021 Metsälehti
Kulotusalueelta Ruokolahdelta löytyi erittäin harvinainen laji – Balkaninlatikan löytänyt Petri Martikainen uskoo, että laji on voinut tulla Suomeen Venäjän metsäpaloalueilta	30.9.2021 Uutisvuoksi
Keväällä käynnistyneessä Koitereen ennallistamishankkeessa on päästy jo käytännön töihin - "Tässä voisi olla tulevaisuudessa taimenen kutupaikka tai planktonsiian kuluväylä"	27.10.2021 Karjalainen
Poikkeuksellisen kirkas järvi lainehtii itärajan pinnassa – nyt tutkijat haluavat estää sen pilaantumisen	16.11.2021 Yle

Suojelu	
Kaakkois-Suomeen neljä uutta luonnonsuojelualuetta	13.1.2021 Metsälehti
Tornator on sopinut neljän uuden luonnonsuojelualan perustamisesta Kaakkois-Suomeen – Alueet ovat suuruudeltaan yhteensä 60 hehtaaria	13.1.2021 Etelä-Saimaa
Tiheäsaaren suojelualan laajenee	12.4.2021 Itä-Savo
Tiheäsaaren suojelualan laajenee kerralla melkein viisinkertaiseksi	13.4.2021 Yle
Yli 770 hehtaaria arvokkaita suo- ja metsäalueita suojeluun Pohjois-Karjalassa	7.9.2021 CO2-raportti
Valtion suojelukseseen siirtyy yli 1300 hehtaaria luontoarvoiltaan merkittäviä suojelualueita Muhokselta ja Pudasjärveltä	27.9.2021 Kaleva
Tornator vaihtoi maita valtion kanssa, Helmi-ohjelmaan 1 300 hehtaaria soita	27.9.2021 Metsälehti
Juussa ja Ilomantsissa suojellaan yli 770 hehtaaria suo- ja metsäalueita - "Luontoarvot merkittäviä"	28.8.2021 Karjalainen

Monimuotoisuusohjelman lanseeraus	
Tornator suojeli liki 800 hehtaaria ja uudisti monimuotoisuusohjelmansa	27.8.2021 Metsälehti
5 000 hehtaaria suojelua, 3 000 hehtaaria ennallistusta ja vähintään 200 parantamishanketta – Tornator julkisti uuden monimuotoisuusohjelmansa	28.8.2021 Maaseudun Tulevaisuus